

6. 5. 2021

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Účelně vynaložené náklady v kontextu předčasného splacení spotřebitelského úvěru

V souvislosti s předčasným splacením spotřebitelského úvěru vznikají finančním institucím jako jsou banky včetně stavebních spořitelen náklady, a to administrativní, úrokové z dluhů ad. Pokud však jejich klient předepsaným způsobem požádá o jejich vyčíslení s úmyslem úvěr předčasně splatit, je otázkou, na jaké náklady mají banky skutečně nárok.

Komentář k zákonu [257/2016](#) Sb., o spotřebitelském úvěru, ve znění pozdějších předpisů, konkrétně § 117, uvádí:

„III. Nárok poskytovatele na náhradu nákladů

V případě předčasného splacení úvěru má poskytovatel nárok na náhradu nutných a objektivně odůvodněných nákladů, které mu vznikly v přímé souvislosti s předčasným splacením úvěru.

Chce-li tedy poskytovatel požadovat náhradu nákladů na předčasné splacení spotřebitelského úvěru, musejí tyto náklady projít trojdílným testem. Musí se tedy jednat o náklady

- objektivně odůvodněné (nikoli tedy náklady, které jdou nad rámec objektivní odůvodněnosti - například žádost o předčasné splacení by měl vyřizovat běžný pracovník back office, nikoli externí advokát, náklady na externího advokáta tedy objektivně odůvodněné nejsou),
- současně nutné (nesmí tedy jít o náklady, které se poskytovatel sám rozhodl nést - například nutné je žádost spotřebitele zaevidovat a vyčíslit dlužnou částku, naopak osobní návštěva spotřebitele za účelem jeho přesvědčování, že má od předčasné splátky ustoupit, jistě nutným nákladem není, byť z pohledu poskytovatele může být účelně vynaložen, protože mu dává šanci incidenci předčasných splátek úvěrů snížit, a tedy zvýšit vlastní výnosy),
- a konečně musí poskytovateli vzniknout v přímé souvislosti s předčasným splacením úvěru (nejedná se tedy o náklad, který vznikl v jiné souvislosti a pouze se v souvislosti s předčasným splacením úvěru manifestoval, nebo se dokonce jen v souvislosti s předčasným splacením stal pro poskytovatele více citelným).

Z praktického hlediska je vhodné tento tříprvkový test začínat právě testem přímé souvislosti. Pokud totiž přímá souvislost není dána, nemá smysl zkoumat otázku nutnosti a objektivní odůvodněnosti.“
[\[1\]](#)

Stanovisko České národní banky ze dne 7. 3. 2019 k tomu dodává:

„Nákladem vzniklým v souvislosti s předčasným splacením spotřebitelského úvěru na bydlení není ani snížení úrokových výnosů poskytovatele po předčasném splacení spotřebitelského úvěru na bydlení, ani jeho úrokové náklady z dluhů. V prvním případě se nejedná o náklad, nýbrž o ušlý zisk. Ve druhém případě nejde o náklad vzniklý v souvislosti s předčasným splacením spotřebitelského úvěru na bydlení, nýbrž o náklady na dluhy poskytovatele, například z přijatých úvěrů, vkladů nebo emitovaných dluhových cenných papírů.“ [\[2\]](#)

Z výše uvedeného vyplývá, že výše poplatku za vyčíslení by měla odpovídat pouze administrativním

nákladům.

V případě spotřebitelských úvěrů, kam lze bezesporu zařadit i spotřebitelské úvěry na bydlení (hypoteční úvěry a úvěry ze stavebního spoření), se jedná o adhezní kontraktaci. Smlouva není uzavřena tak, že její obsah strany ujednávají, ale tím způsobem, že jedna strana předloží druhé hotové znění smlouvy a ta má možnost pouze návrh přijmout, nebo odmítnout.[3] V řadě případů dochází k tomu, že má silnější strana příležitost slabší straně vnutit smluvní podmínky pro druhou stranu nevýhodné.[4] Silnější strana nicméně musí prokázat, že slabší strana byla s odkazem seznámena, popř. že jí musel být znám význam odkazu, a to s přihlédnutím k § 4 odst. 2 zákona [89/2012](#) Sb., občanského zákoníku (dále „NOZ“).[5]

Předmětnou záležitost lze rovněž považovat za objektivně neobvyklou a subjektivně překvapivou dle § 1753 NOZ a důsledkem je relativní neúčinnost vůči klientovi. Příslušné ustanovení míří na obchodní podmínky v tzv. formálním pojetí, zabývá se tedy nepřímými smluvními ujednáními.[6] Jestliže druhá strana nemohla při sjednání smlouvy určité ujednání rozumně očekávat, vede to k jeho neúčinnosti. K té se přihlíží z úřední povinnosti, v NOZ není stanoveno, že by se dotčená strana musela neúčinnosti dovolat.[7]

Administrativní účelně vynaložené náklady spjaté s předčasným splacením spotřebitelského úvěru na bydlení se u bankovních institucí běžně pohybují v rozmezí 700 až 1 000 Kč. Pokud by byly účtovány neúměrně vyšší náklady, klient má být na tento fakt výslovně upozorněn a svůj souhlas má stvrdit podpisem již při uzavření úvěru, a to i u konkrétní položky v sazebníku poplatků.

Závěrem lze shrnout, že úhradu za předčasné splacení spotřebitelského úvěru s poplatkem převyšujícím odvozenou hodnotu 1 000 Kč (objektivně obvyklou) je možné považovat za neúměrnou, v neprospěch slabší strany (klienta). Stěžejním počinem klienta je písemné vyslovení nesouhlasu, snaha o jednání s příslušnou institucí s jasným cílem – snížení poplatku na 1 000 Kč a méně. Nevyřídí-li banka požadavek klienta kladně, jako spotřebitel je oprávněn podat návrh na zahájení řízení před finančním arbitrem dle zákona [229/2002](#) Sb., o finančním arbitrovi („dále ZoFA“), ve znění pozdějších předpisů, jelikož předmětná tematika patří do jeho působnosti.[8] Budou-li argumenty klienta finančním arbitrem považovány za relevantní, může být finanční instituci uložena sankce ve výši nejméně 15 000 Kč.[9]



Ing. Bc. Jan Vrabec,

Finanční poradce a lektor finanční gramotnosti

e-mail: jan.vrabec@ovbmail.cz

[1] SLANINA, Jan, JEMELKA, Luboš, VETEŠNÍK, Pavel, WACHTLOVÁ, Lucie, FLÍDR, Jan. § 117 [Předčasné splacení spotřebitelského úvěru]. In: SLANINA, Jan, JEMELKA, Luboš, VETEŠNÍK, Pavel, WACHTLOVÁ, Lucie, FLÍDR, Jan. Zákon o spotřebitelském úvěru. 1. vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2017, s. 574.

[2] Česká národní banka. ČNB vydala stanovisko, jaké náklady mohou banky účtovat za předčasné splacení spotřebitelského úvěru na bydlení [online]. 2019 [cit. 2021-04-25]. K dispozici >>> [zde](#).

[3] § 1798 odst. 1 NOZ.

[4] NEČAS, Petr; POSPÍŠIL, Jiří. Důvodová zpráva k NOZ. 2012. [cit. 2020-04-26].

[5] HULMÁK, Milan. Občanský zákoník V. Závazkové právo. Obecná část (§1721-2054). Komentář. In: HULMÁK, Milan; PETROV, Jan et al., 1. vyd., Praha: C.H.Beck, 2014, s. 150.

[6] ŠILHÁN, Josef: Občanský zákoník V. Závazkové právo. Obecná část (§1721-2054). Komentář. In: PETROV, Jan et al., 2. vyd., Praha: C.H.Beck, 2019, s. 1814.

[7] HULMÁK, Milan. Občanský zákoník V. Závazkové právo. Obecná část (§1721- 2054). Komentář. In: HULMÁK, Milan; PETROV, Jan et al., 1. vyd., Praha: C.H.Beck, 2014, s. 168.

[8] § 3 ZoFA.

[9] § 17a ZoFA.

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Souběh odepření nároku na odpočet daně a ručení za nezaplacenou daň dle rozsudku KONREO](#)
- [Odpovědnost finančních institucí za nesprávné investiční poradenství](#)
- [Vývoj jednání G7/OECD/USA v oblasti Pillar Two](#)
- [Současný trend mikrodomů a mobilních domů z pohledu financování a oceňování](#)
- [Švarcsystém a jeho daňová rizika u dodavatelů i odběratelů služeb](#)
- [Stabilizace úrokových sazeb hypotečních úvěrů a jejich vliv na trh nemovitostí](#)
- [Novinky z české a evropské regulace finančních institucí za měsíc září 2025](#)
- [Pozor IPO fond 2025+ je tu](#)
- [Novinky z české a evropské regulace finančních institucí za měsíce červenec a srpen 2025](#)
- [Oddělená evidence nákladů na výzkum a vývoj](#)
- [Konec snižování úrokových sazeb? Klíčová úroková sazba 2T repo zůstala v srpnu na 3,5 %](#)